

JAK TO, ŽE JÍ S HŘÍŠNÍKY?

Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky. (Mk 2:17)

1. čtení: 2. Samuelova 9**Hlavní čtení: Marek 2:13-17**

Milí bratři, milé sestry,

minulou neděli jsme společně otevřeli novou sérii kázání. Ta nese pracovní název: *Těžké otázky*. Z Markova evangelia probíráme příběhy, které obsahují otázky. Otázky, které vysloví lidé o Ježíši. Nebo otázky, které lidé kladou přímo Ježíši a čekají, jak na ně odpoví. Před týdnem jsme spolu s dětmi probírali vážnou otázku farizeů:

- *Co to ten člověk říká? Rouhá se! Kdo jiný může odpouštět hříchy než Bůh? (Mk 2:7)*

Zákoníci tehdy ještě neměli dost kuráže, aby se zeptali nahlas. A už vůbec se neodvážili ptát se přímo Ježíše. Pouze nad tím, co viděli a slyšeli, potichu přemýšleli. A kroutili hlavou. Dumali nad tím, co je ten Ježíš z Nazareta, který uzdravuje jak na běžícím páse a káže o Božím království, vlastně zač. Pokud odpouští hříchy, je podle nich rouhač. Hraje si totiž na Boha. A to nikdo z lidí nesmí! *Ovšem, podle nás, milí znalci Zákona, Ježíš může.* My totiž spolu s křesťany všech generací a národů rádi svou víru v Krista vyznáme slovy římského vojáka pod křížem:

- *Ten člověk byl opravdu Syn Boží. (Mk 15:39)*

Ježíš je pravý Boží Syn, proto může hříchy odpouštět, což také dělá. Stále a hojně. A ochotně i horlivě. Vždyť kvůli tomu, aby nás z hříchu zachránil, visel i na kříži.

V dnešním příběhu se zákoníci zeptají nahlas. Už si nebrblají jen pod vousy, že se jim Ježíšovo jednání vůbec nelíbí. Na druhou stranu jsou pořád docela opatrní. Nepřejí si otevřený konflikt. Proto nemluví přímo s Ježíšem, ale jen s jeho učedníky. Těch se ptají:

- *Jak to, že jí s celníky a hříšníky? (Mk 2:16)*

Vážná otázka! Dojdeme k ní... Všechno to opět začíná u moře. U Galilejského jezera ležícího na severu Izraele. Odtamtud Ježíš pochází. Tam také povolává své první učedníky, rybáře Petra a Ondřeje, Jakuba a Jana. Však o nich ještě v tomto roce uslyšíme, při dětské vánoční hře.

Marek nám vypráví, že Ježíš opět kráčí po břehu jezera. Lid se k němu sbíhá ze všech stran. A on je učí, že Bůh se k nim přiblížil. A že se oni mají přiblížit k němu. Z těch zástupů, které ho pronásledovaly, si však žádného dalšího učedníka nevybere. Pátý do počtu je až Levi, syn Alfeův, povoláním celník. Člověk, který za Ježíšem neutíkal, na rozdíl od všech ostatních. Člověk, který Krista neprosil, aby s ním mohl jít cestami života. Nežádal ho o odpuštění hříchů. Nestál o jeho přítomnost. Nebo stál, ale bál se to vyjádřit? Chtěl s ním být, ale styděl se to říct nahlas? Vlastně nevíme! Do hlavy nevidíme ani jemu, ani lidem kolem nás.

Levi seděl v celnici, každý den obíral své blízké o naspořené peníze, z nichž většinu odevzdával svým nadřízeným úřadům a zbytek si nechával pro sebe. Pokud jsi celník v Ježíšově době, ve vatě jsi jen tehdy, když bereš na hůl své sousedy, své bližní. Historici nás upozorňují na jednu zajímavost: V Ježíšově době Galilea ještě nespádala pod přímou správu Říma, na rozdíl od Judska na jihu země. Galileu spravoval Herodes Antipas, syn Heroda Velikého, vraha betlémských nemluvňátek. To znamená, že tento celník Levi vybíral peníze pro úřady vedené králem Herodem. Proto se na tohoto konkrétního celníka úplně nehodí hanlivé označení *kolaborant*. Levi totiž nevybíral daně a poplatky pro Řím (cizí mocnost), ale pořád ještě pro židovskou vládu. *No a? To z něj snad dělá svatouška*, namítli by jeho sousedé. *Odírá nás tak jako tak.*

Jen uvažme, bratři a sestry: Celník, to bylo naprosto legální povolání. Ale bylo i morální? Celníka Leviho můžeme přirovnat třeba k soukromým vymahačům dluhů, nebo k exekutorům, nebo k podnikatelům napojeným na vysoké vládní činitele. Mnozí lidé nenesou dobře, když se někteří jedinci obohacují na cizím neštěstí. Když vydělávají na tíživé situaci svých bližních. Nebo obecně na úkor druhých. Ptají se: *Jak to, že máš na takovou práci žaludek, člověče?* Nebo rovnou řeknou: *Že tě hanba nefackuje.*

Ale i k takovému jedinci se Bůh blíží. A i takový člověk má jedinečnou šanci přiblížit se k Bohu.

- ¹⁴ *A když šel dál, viděl Leviho, syna Alfeova, jak sedí v celnici, a řekl mu: "Pojď za mnou." On vstal a šel za ním.*

Následuj mě, řekl mu Ježíš. Přišel jsem si pro tebe, abys šel za mnou. Nebudu tu s tebou na celnici vysedávat. Nebudu vybírat s tebou clo, daně a jiné poplatky. Nebudu spolu s tebou odírat ty chudáky, tvé sousedy a známé. Neschvaluji způsob, jakým se živiš, jakým se obohacuješ. Proto pojď se mnou. Odejdi se mnou z tohoto zlatého vězení, v kterém hnije tvoje duše. Odejdi se mnou z této zlaté klece, v které jsi dobrovolně uvězněný. Následuj mě.

Bratři a sestry, většinou si představujeme, že Ježíš povolal Leviho klidně a tiše, navíc s úsměvem od ucha k uchu. Možná na něj ale Ježíš musel zakřičet: *Hej ty, pojď se mnou! Hned!* A proč by ne? Vždyť Pán Ježíš zde přikazuje. On se neptá, ve smyslu: *Šel bys se mnou?* Ježíš mu neslibuje dobrý život, tedy: *Když se mnou půjdeš, určitě neprohlupeš. Peněz na rozdávání mít asi nebudeme, ale nebeský Otec se o nás postará.* Ježíš ho ani neprosí. *Pěkně prosím, drahý celníku, následuj mě.* Je to příkaz. Rozkaz Mesiáše, Božího Syna.

- *Následuj mě.*

Bratři a sestry, chci vám dnes o tomto Ježíšovu příkazu povědět víc. Sloveso *následovat* se důsledně používá v Novém zákoně jen jako sloveso. Podobně jako v češtině: Slovesa *jít*, nebo *muset*. Nemáme k nim podstatná jména. Žádné „jití“, nebo „musení“ neexistuje. To je tedy první zvláštnost. Bible nikde nemluví o lidech, kterým by se říkalo *následovník Ježíše*. Nebo o lidech, kteří by se věnovali *následování*. Učedníci následují Ježíše. To je sloveso. To je čin. To je událost. *Bud' následuješ, nebo nenásleduješ. Ale neříkej, že jsi následovník.*

My Krista následujeme. Jdeme za ním. A někdy ho nenásledujeme. Nejdeme za ním, protože si kráčíme po vlastních cestách. To pak musíme činit pokání a pokorně se vrátit na cestu za Kristem. Znovu zaslechnout pozvání. Opět za ním vykročit. Znovu ho dosáhnout.

Proto je lepší, když o sobě neříkáme: *Já jsem věřící.* Ale: *Já věřím.* Protože někdy věřím. A jindy žel nevěřím. Někdy věřím silně. A jindy jen slabounce. Víra není stav. Víra v Krista je děj. Událost. Víra není podobná rybníku, stojaté vodě. Podobá se spíš dravému horskému potoku. A stejné je to s následováním Krista.

A teď ta druhá zvláštnost: Podle Nového zákona můžeme následovat jen Ježíše. Ten, kdo následuje, následuje Ježíše Krista. Sloveso *následovat* je v Novém zákoně vyhrazeno jen pro Pána Ježíše, a pro nikoho jiného. Kdyby tedy někdo řekl: *Já následuji...* Ostatní ví, že myslí Ježíše. Sloveso *následovat* bylo mezi prvními křesťany ve velké vážnosti, protože se úzce vázalo na toho, kterého křesťané mají v té největší vážnosti, na Ježíše Krista. Je to podobné, jako při přípravě k večeři Páně. Slovesa *vyznávám, věřím a odpouštím* používáme jako odpovědi na otázky po našem vztahu ke Kristu. Nemusíme jeho jméno ani připomínat. Stačí vyslovit ta tři slovesa, a hned všichni víme, že jsou úzce spojená s Ježíšem. *Vyznávám* Kristu své hříchy. *Věřím* v Krista, že mě svou smrtí a vzkříšením vysvobodil z hříchu a ze smrti. *A odpouštím* po vzoru Krista svým bližním, stejně jako Kristus odpustil mně.

Bratři a sestry, i nám dnes Ježíš přikazuje:

- *Následuj mě.*

Je to Ježíšovo pozvání. Ježíšův příkaz, kterým nás zvedá ze židle, abychom šli za ním. Abychom něco dělali jinak. Abychom začali žít jinak než doposud. Je to láskyplný příkaz. *Pojď a já tě povedu. Chyť se mne a já se o tebe postarám.* Levi uposlechl Ježíšův příkaz. Vstal a šel za ním. Bez jediného slova. Prostě vstal do nového života. Vykročil ze smrti do života s Kristem. Totéž smíme učinit i my.

Dobře. Ale co dál? Co se bude dít dál? Kam Ježíš zavede Leviho, když ho vyvede z celnice? A kam zavede nás? Mezi spravedlivé lidi? Mezi svaté a čisté jedince? Mezi „správnáky“, posbírané z celého světa? Mezi smetánku lidstva? Mezi společnost přímých, neomylných, zralých lidí? Ne! Zavede nás mezi další hříšníky. Mezi lidi, kterými lidé kolem pohrdají. Mezi lidi, kteří už v přítomnosti Ježíše začali měnit svůj dosavadní život, akorát jejich okolí jim to moc nežere. *Vždyť člověk se přece nikdy nezmění, no ne? Hříšník zůstane hříšníkem, lakomec lakomcem, sprosták sprostákem, zloděj zlodějem, posmíváč posmíváčem, povaleč povalečem, zvrhlík zvrhlíkem.*

Ale vždyť to je hloupost! Všichni jsme hříšníci. Ale Kristus nás svým křížem uzdravil, vyléčil, odpustil nám, oživil nás. A svým slovem nám přikázal, abychom vstali a šli za ním. Abychom se v tom bahně hříchu dál neváleli, jakkoli to pro člověka může být příjemné. A my budeme dál hřešit. Ovšem už z toho nebudeme mít radost, když víme, že kvůli nám Kristus trpěl. Bude nám to vadit. Bude nás to omezovat.

Bude nám to nepříjemné. Budeme se za to stydět. A budeme si přát žít jako náš Spasitel. Tedy čistě, svatě, a přitom radostně a laskavě vůči druhým. A budeme se za to modlit.

To je Boží království zde na zemi. Hříšníci kolem spravedlivého a láskyplného Krista, který si je přitáhl k sobě a pozval je k následování. Hříšníci, kterým Spasitel odpustil. Lidé, kteří dál hřeší, ale přitom milují svého Spasitele, a vlastní hřích nenávidí. Hříšníci, kteří se radují z blízkosti svého Zachránce a z blízkosti dalších hříšníků.

Což právě ti samospravedliví zákoníci nemají. Nemají tu radost z odpuštění. Nechtějí být nablízku hříšníkům. A proto nejsou nablízku ani Kristu.

- **¹⁶ Když zákoníci z farizejské strany viděli, že jí s hříšníky a celníky, říkali jeho učedníkům: "Jak to, že jí s celníky a hříšníky?"**

Jak to, že s těmi zjevnými průšviháři Ježíš sedí u jednoho stolu? Vždyť tím jim dává najevo, že je má rád. Jí s nimi. Větší čest už jim prokázat nemůže. Bere je jako svou rodinu. Pokládá je za své přátele. Neohrnuje nad nimi nos. A přitom musí vědět, co jsou zač. Ví to stejně dobře, jako to víme my. A ví to ještě lépe. Jak to? Jak to, že na to má žaludek? No, protože je to Ježíš. Milosrdný Spasitel, který miluje člověka. Slabého člověka, který padl. Hříšného člověka, kterého třeba celý svět odsoudil a zlomil nad ním hůl. Ježíš je pravý Boží Syn. Syn nebeského Otce, plného milosrdenství. Proto s nimi jí u jednoho stolu. Proto s nimi udržuje ty nejbližší vazby. Ne proto, že by nevěděl, co jsou zač. Ne proto, že by nevěděl, co jsme my všichni zač. A ne proto, že by musel. On chce s nimi být. On chce s námi být. Jako dobrý lékař chce léčit, a proto musí být blízko nemocným. On je skutečným Lékařem bez hranic, bratři a sestry.

- **¹⁷ Ježíš to uslyšel a řekl jim: "Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky."**

Amen.